

Monumentnummer*: 507078

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 mei 1997
Kadaster deel/nr 82634/59

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Enkhuizen Enkhuizen Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Enkhuizen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Enkhuizen F 3297

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig WEESHUIS, gebouwd in 1905/1906 ter vervanging van het weeshuis uit de 16de eeuw, naar ontwerp van architect U.J. van der Meulen in overgangsarchitectuur. Het iets van de straat teruggelegen pand is gesitueerd aan de zuidzijde van de Westerstraat. Momenteel is het pand in gebruik als kantoor (1994).

Omschrijving

Het voormalige weeshuis, bestaande uit drie haaks op elkaar geplaatste bouwvolumen, is gebouwd op een dubbele T-plattegrond en heeft links achter nog een uitbouw welke bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping. Het uit baksteen opgetrokken pand is onderkelderd en rust op een bakstenen plint. Het pand telt twee bouwlagen en een kapverdieping en wordt gedekt door een samengesteld schilddak met wolfseinden, voorzien van rode verglaasde Friese kruispannen. De voor- en achtergevel en de linker zijgevel van het gehele pand bezitten kruisvormige vensters waarvan de bovenlichten gekanteld kunnen worden. De rechter zijgevel is voorzien van driedelige vensters met driedelige bovenlichten. Aan weerszijden van de horizontale roeden en de strekse lagen van de vensters zijn natuurstenen blokken ingemetseld.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De vijf vensterassen brede gevel van het aan de Westerstraat gelegen bouwvolume (noordzijde) bezit in de plint, aan weerszijden van de ingangspartij, twee kleine dubbele ramen met voorzetroosters.

Een natuurstenen trap leidt naar het ingangsportaal, welke in de vorm van een rondboog is opgebouwd uit bakstenen metselwerk en natuurstenen blokken. De dubbele houten deur van het ingangsportaal heeft aan weerszijden een smal raam en bezit een segmentvormig bovenlicht met roede verdeling.

De begane grond wordt van het souterrain gescheiden door een natuurstenen cordonlijst en heeft aan weerszijden van de ingangspartij twee vensters waarboven zich een natuurstenen latei bevindt. De eerste verdieping bezit boven de ingangspartij een portaal met balustrade van natuursteen, waarachter zich balkondeuren met bovenlicht bevinden. Aan weerszijden van het portaal is de eerste verdieping eveneens voorzien van twee vensters, welke gelijk zijn aan die van de begane grond. Boven het portaal van de eerste verdieping is een natuurstenen gevelstuk aangebracht welke taferelen vertoont van opvoedkundige aard. Een natuurstenen speklag scheidt de eerste verdieping van de kapverdieping. De houten, geprofileerde daklijst sluit de gevel af en wordt gesteund door houten consoles waartussen een tandlijst is aangebracht. Dit type daklijst wordt op iedere zijde van het pand herhaald. De daklijst van de gevel aan de noordzijde wordt onderbroken door een dakkapel met hetzelfde type daklijst. De dakkapel loopt in de voorgevel door en bezit een schuifvenster geflankeerd door een smal schuifvenster, waarboven zich een natuurstenen latei bevindt. Boven de latei is in de gevel nog een rondvenster aangebracht. Op het nokeind van de dakkapel is een piron geplaatst. De zijgevels van dit bouwvolume zijn identiek en hebben op zowel de begane grond als de eerste verdieping twee vensters, waarvan er per verdieping één geblindeerd is. De linker zijgevel (oost) heeft naast het linker geblindeerde venster nog twee boven elkaar geplaatste smalle vensters. De kapverdieping bezit twee smalle schuifvensters. De zijgevels worden afgesloten door een wolfseind, waarop een schoorsteen is geplaatst. Tevens is het dak op beide nokeinden voorzien van een piron.

Het bouwvolume aan de achterzijde (zuid) is identiek aan het bouwdeel aan de voorzijde (noord), met uitzondering van de ingangspartij en de trap. Voor de entree bevindt zich een bordes welke aan beide zijden via een trap te bereiken is. In het bordes is een souterrain-venster met voorzetrooster aangebracht. Het segmentvormige portaal met natuurstenen sluitstenen is door middel van twee pijlers in drie vakken verdeeld, waarbij de twee buitenste vakken voorzien zijn van vensters. Een natuurstenen latei scheidt de ingang en vensters van het driedelig bovenlicht zonder ramen. De dakkapel is hier voorzien van twee schuifvensters, waarboven zich nog twee kleine raampjes bevinden.

De linker zijgevel (west) van dit bouwdeel heeft in het souterraingedeelte twee vensters met voorzetroosters. De begane grond heeft twee vensters waarvan het linker geblindeerd is. Dit geldt ook voor de eerste verdieping, echter hier is het rechter venster geblindeerd. De kapverdieping is voorzien van twee kleine schuiframen. De rechter zijgevel van dit bouwvolume heeft dezelfde vensterindeling als de linker zijgevel, echter door de uitbouw zijn de twee linker vensters van de begane grond en de eerste verdieping weggevallen. De zijgevel wordt in tweeën gedeeld door een schoorsteen die in de gevelwand risaleert.

De uitbouw, gedekt door een schilddak, is gesitueerd aan de oostzijde van het bouwdeel en heeft in de zuidelijke gevelwand op de begane grond links een kruisvormig venster en rechts een houten deur. Boven de deur is een tweeruits bovenlicht aangebracht. Links naast het bovenlicht bevindt zich op dezelfde hoogte een drieruits bovenlicht, waaronder vermoedelijk nog een deur heeft gezeten. De zijgevel van de uitbouw is blind en de achtergevel bezit links een drieruits venster, welke vermoedelijk het bovenlicht is geweest van een deur. Rechts op de gevel is een kruisvormig venster aangebracht. Het dak is zowel aan de voor- als achterkant voorzien van een houten dakkapel met klein venster en bezit op beide nokeinden een piron.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het bouwvolume dat haaks tussen de twee buitenste bouwvolumes staat, springt aan oost- en westzijde iets terug in de gevelwand. Het bouwvolume wordt gedekt door een afgeknot schilddak en de linker zijgevel (west) heeft op de begane grond links drie driedelige vensters met driedelig bovenlicht waarvan het middelste venster breder is dan de twee buitenste vensters. Boven deze vensters is een strekse boog met hieronder segmentvormige spaarvelden aangebracht. Rechts van de drie vensters bevindt zich een smal, kruisvormig venster met daarnaast twee kleine, boven elkaar geplaatste blinde vensters. De vensterindeling op de eerste verdieping is identiek aan die van de begane grond, echter boven de vensters is hier een rechte strekse laag aangebracht. Rechts van de drie vensters bevinden zich vier kleine blinde vensters die per twee boven elkaar zijn geplaatst. Boven de vensters op de eerste verdieping is een natuurstenen speklaag aangebracht. Het dak is voorzien van twee dakkapellen. De gevel aan de linker zijde (oost) bezit op de begane grond vier vensters met bovenlicht. De vensterindeling op de eerste verdieping is identiek aan die van de begane grond. Het gevelvlak rechts naast de vensters van beide bouwlagen heeft op de begane grond rechts een deur welke via een trap bereikt wordt. Links van de deur bezit de gevel een klein venster. Boven de deur bevinden zich twee smalle vensters met bovenlicht, welke de begane grond en de eerste verdieping overlappen. Hierboven zijn nog twee smalle vensters geplaatst waaronder een gemetselde balustrade is aangebracht. Boven de vensters van de eerste verdieping bevindt zich een natuurstenen speklaag. Het dak is ook hier voorzien van twee dakkapellen.

Het interieur is gedeeltelijk bewaard gebleven, waartoe de Jugendstil gedetailleerde ramen van enkele deuren en decoraties op sommige wanden, onder andere de hal, behoren. Tevens zijn er nog gietijzeren draagconstructies aanwezig in met name het keldergewelf en het gewelf van de hal aan de voor- en achterzijde. De regentenkamers aan de noordzijde zijn afkomstig uit het oude weeshuis uit de 18de eeuw, evenals het inrijhek en de vier hardstenen pijlers uit 1733/34 (zie monumentnr. 15146). Deze zijn geplaatst tussen de gietijzeren hekken uit 1905.

Waardering

Het voormalig weeshuis uit 1905, met bijbehorende onderdelen van de 18de-eeuwse voorganger is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde. Tevens heeft het pand een beeldbepalende waarde.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Sociale zorg, liefdadigheid

Functie

Weeshuis